

Fritz, Minie en Dorie moeten herinnerd worden

Vrouwen zoeken naar nabestaanden Joods gezin

MAARSSSEN/NIEUWEGEIN • Het lijkt een aflevering uit het tv-programma *Spoorloos*: twee Nieuwegeinse vrouwen zijn op zoek naar nabestaanden van een Joods gezin dat in de oorlog uit Maarssen werd weggevoerd. 'Deze mensen verdienen het herinnerd te worden.'

WIM LANGEJAN

Het is een kleine foto, zwart-wit, met van die karakteristieke gekartelde randjes. We zien een mooie, elegante vrouw in de sneeuw, gehurkt naast een klein meisje met een dikke jas aan en een muts op. De vrouw lacht.

Een lief plaatje.

Maar de werkelijkheid achter de foto is grimmig: acht maanden later zijn de 28-jarige Minie Lisa Blau-Munter en haar 3-jarige dochtertje Dorie dood. Door de nazi's vermoord in Auschwitz. Ook hun man en vader Fritz Blau (32), die de camera bediende, sterft daar.

De foto is gemaakt in 1941 in Maarssen en zit in een klein album met andere foto's van het jonge gezin. 71 jaar later ligt het op tafel van de 87-jarige Tinie de Wit-Stooker in haar Maarssense woning. Voor haar zijn de foto's tastbare herinneringen aan mensen van vlees en bloed, die ze in haar jeugd héél goed gekend heeft: ze woonden een korte periode zelfs bij haar in huis.

„Oh, ja, ik herinner me Fritz, Minie en Dorie nog heel goed,” zegt ze. „Het waren zulke nette mensen. En Dorie was zo'n klein ding. Minie had haar altijd op de arm, ze was heel zuinig op haar. En Fritz kwam



Dorie Blau met haar poppen. PRIVÉFOTO

elke dag langs om met mijn vader te schaken.”

GEVLUCHT

Fritz Blau (geboren in Polen) en Mina (Minie) Lisa Munter (haar wieg stond in de Oekraïne) kwamen in het najaar van 1940 in Maarssen terecht. Het Joodse echtpaar is waarschijnlijk in de jaren dertig via



Annette (links) en Toos, met hun moeder Tinie de Wit-Stooker. Die houdt het portemonneetje vast dat ze in 1942 voor haar verjaardag kreeg van Fritz Blau. Niet veel later werd Fritz weggevoerd. FOTO MARNIX SCHMIDT

Oostenrijk naar Nederland gevlucht en belandde in Rotterdam. Daar werd hun dochtertje geboren. Op 9 september 1940 moesten ze op last van de Duitse bezetter de kuststreek verlaten. En zo dook het gezin Blau op aan de Machinekade in Maarssen, op zoek naar onderdak. Ze werden door de ouders van Tinie in huis gehaald. Dat ging even goed, maar de woning was eigenlijk te klein. Via enkele andere adressen in Maarssen (onder meer zaten ze zelfs even bij een NSB'er die zich het lot van kleine Dorie aantrok) kwamen ze op de Schippersgracht 13 terecht, waar de postbode woonde.

Het gezin, dat katholiek was geworden om de nazi's te misleiden, settelde en maakte vrienden. Het contact met de familie Stooker bleef hecht en op haar 18de verjaardag, in juni 1942, kreeg Tinie een klein, bruin portemonneetje. Ze kan zich dat moment nog goed herinneren: „Ik zei: goh wat schattig. Maar Fritz zei meteen: als ik na de oorlog wat groters kan krijgen, dan krijg je dat van mij.”

Het portemonneetje is er nog steeds, het gezin Blau niet meer. Op zondag 2 augustus 1942 werden alle katholieke Joden opgepakt. Een politieagent haalde het gezin Blau uit de kerk van Maarssen. Op 7 augustus werden ze in Westerbork op transport gezet naar Auschwitz, waar Dorie en Minie meteen werden vermoord en Fritz op 30 september. Tinie: „Ik denk dat we in 1943 hoorden dat ze niet meer leefden. Toen heb ik wel gejaakt, hoor. Het is toch niet te begrijpen!”

JONG

De oorlog ging voorbij, het gewone leven kwam weer op gang. Tinie trouwde, kreeg kinderen. Af en toe kwam het gezin Blau nog weleens ter sprake. „Maar je bent jong, dus

Toos en Annette

‘We hebben nu nog een spoor naar Baltimore in de VS’

die verhalen dringen niet echt tot je door,” zegt dochter Toos de Wit (58). Vorig jaar kreeg ze het fotoboekje van haar moeder, met het hele verhaal. „Dat raakte ons ineens veel meer,” zegt Annette van Putten-de Wit (60), die net als haar zus in Nieuwegein woont. „Waarschijnlijk, omdat je zelf kinderen hebt.”

De zussen merkten ook hoe hun moeder met het verleden worstelde. „Toen hebben we gezegd: we gaan op zoek naar nabestaanden van het gezin Blau, om hun het fotoboekje en nog wat spullen te geven.”

ZOEKTOCHT

Het was het startsein voor een ware zoektocht, die nu al een halfjaar duurt. Ze zetten een oproep op de website www.communityjoodsmonument.nl en zochten contact met Yad Vashem, de Israëliische organisatie die slachtoffers van de Holocaust registreert en hun helpers eert. Via het herdenkingsregister van Yad Vashem kwamen ze ene Liza Braun, een zuster van Fritz, op het spoor in Jeruzalem. „Maar op onze mails of brieven komt geen ant-

Dorie en Fritz Blau. PRIVÉFOTO

woord.” Even teleurstellend verliep een poging in contact te komen met Dora Kornblit in Jeruzalem, mogelijk een nicht van Minie Blau. „Ook van haar krijgen we geen reactie. We hebben nu nog een spoor naar Baltimore in de Verenigde Staten, naar een David Kornblit. Die zou Dora Kornblit kunnen kennen.”

De speurtocht verloopt niet alleen internationaal. Toos en Annette hopen dat er ook in Maarssen of Utrecht nog mensen zijn met herinneringen aan het gezin Blau. De zussen geven het voorlopig nog niet op. „Nee, het is natuurlijk een emotioneel en droevig verhaal en het kost ons veel energie. Maar deze mensen verdienen het echt om herinnerd te worden.”

Wie informatie heeft voor de twee zussen kan mailen naar toosdewit@hetnet.nl.



Dorie en Minie in de Maarssense sneeuw. PRIVÉFOTO

Struikelstenen voor vermoord gezin Blau

MAARSSSEN • Toos de Wit en Annette van Putten-De Wit willen het gezin Blau ook op een andere manier gedenken: door voor het adres Schippersgracht 13 drie 'struikelstenen' te laten plaatsen. Deze stenen zijn een project van de Duitse kunstenaar Gunter Demnig en zijn te vinden op plekken waar de nazi's mensen gedeporteerd of vermoord hebben. In Utrecht zijn ze al op diverse plekken te vinden. De zussen hebben inmiddels een officieel verzoek ingediend bij de gemeente Stichtse Vecht, maar ze weten nog niet

wat die ermee gaat doen. Woordvoerder Sander Spierenburg van Stichtse Vecht zegt dat de gemeente positief staat tegenover het verzoek voor het plaatsen van de struikelstenen. „Binnenkort gaat de gemeente met het 4/5 mei comité in overleg om dit te bespreken. De wijze waarop de gemeente aan het verzoek kan voldoen, hangt af van het resultaat van het gesprek met het comité. De gemeente zal daarna de aanvragers informeren hoe met dit verzoek wordt omgegaan,” aldus Spierenburg.